

**Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden**

YLIOPPILASTUTKINNON KÄYTÄNNÖT

SUREn Ylioppilastutkintokoulutus v. 2023

Thomas Vikberg ja Virpi Britschgi

Kokeiden suorittaminen maksuttomasti

Perussääntö:

Suorittaessaan tutkintoa kokelas voi ilmoittautua maksuttomasti viiteen ensimmäiseen kokeeseen sekä näistä saatujen improbatur-arvosanojen uusintoihin.

Tämä mahdollistaa tutkinnon suorittamisen maksuttomasti.

Kokeiden suorittaminen maksuttomasti

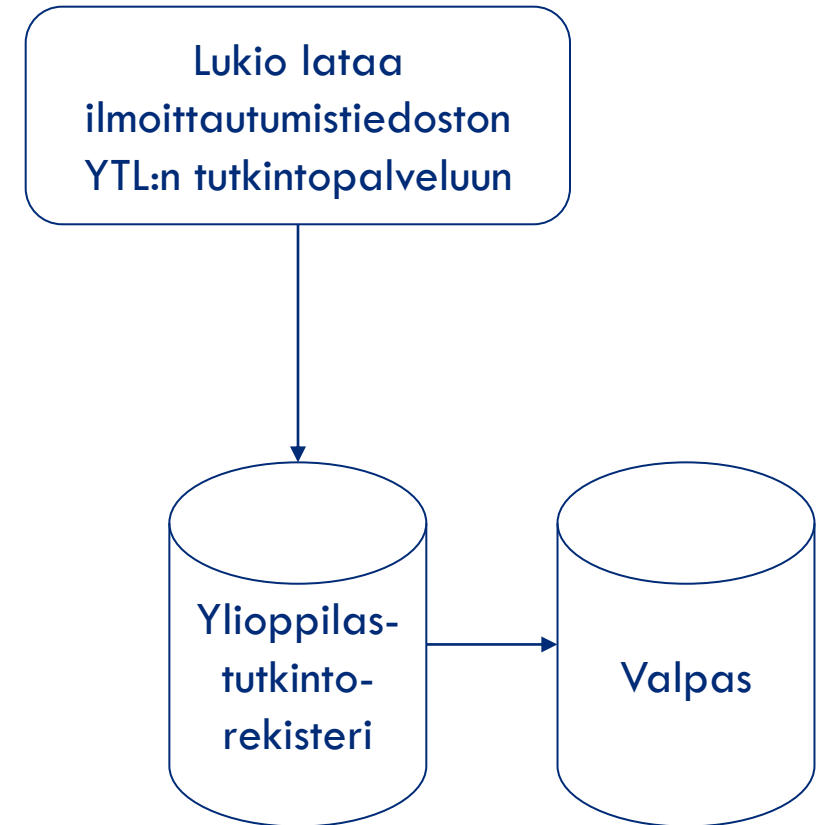
Oikeus maksuttomiin kokeisiin alkoi ensimmäisenä niillä kokelailla, jotka siirtyivät syksyllä 2021 perusopetuksesta suoraan lukioon ilman välivuosia.

Eli valtaosa nyt keväällä 2023 toisen vuoden opiskelijoista.

Ilmoittautuminen maksuttomiin kokeisiin

- Lukioiden ilmoittautumistiedostossa merkitään koekohtaisesti tieto maksuttomuudesta/maksullisuudesta.
- Tiedoston siirron yhteydessä tarkistetaan OPH:n Valpas-palvelusta, onko kokelaalla oikeus maksuttomaan koulutukseen.
- Joissakin tapauksissa Valpas-palvelu antaa väärän tiedon kokelaan oikeudesta maksuttomiin koulutukseen.
- **Tämän takia YTL sallii lukioiden lähettää Valpas-palvelusta eriäviä tietoja ja luottaa siihen, että lukiolla on paras tietämys kokelaan oikeudesta maksuttomiin kokeisiin.**

Ilmoittautuminen maksuttomiin kokeisiin

- Jos lukion tiedot eroavat Valpas-palvelun tiedoista, annetaan asiasta huomautus, mutta ilmoittautuminen hyväksytään.
- Jos maksuttomuustieto on muulla tavalla virheellinen, ilmoittautumista ei hyväksytä.

The screenshot shows the 'Suvilahden lukio, rehtori' portal. At the top right, it says 'Rehtori Virtanen →'. Below the header, there are navigation tabs: 'ILMOITTAUTUMINEN', 'TUTKINNON VAIHE', 'KOETEHTÄVÄT JA ASIAKIRJAT', 'KOESUORITUKSET', 'TULOKSET', and 'OPETTAJAT'. The 'ILMOITTAUTUMINEN' tab is active.

Maksutiedot

Tilinumero	Danske Bank Nordea	FI51 8129 9710 0112 97 FI65 1804 3000 0156 85
Viitenumero		99 00000
Eräpäivä		5.3.2023
Tutkintomaksu yhteensä		23 936 €

Buttons: [Lataa ilmoittautumistiedot laskutusta varten](#) [Siirrä lukiota vaihtavan kokelaan ilmoittautumistiedot...](#)

Ilmoittautuminen on vastaanotettu, mutta siihen liittyy huomautus. Jos ilmoittautumisissa on korjattavaa, ole yhteydessä YTL:ään.

Nimi	Henkilötunnus	Huomautus
Kokelas, Esimerkki	010101A0101	Valpas-palvelun mukaan kokelaalla ei ole oikeutta suorittaa kokeita maksuttomasti. YTL tulkitsee, että lukiolla on ajantasainen tieto kokelaan oikeudesta maksuttomaan koulutukseen. Ilmoittautuminen tehdään lukion ilmoittamilla tiedoilla.
Kokelas, Esimerkki	010101A0101	Valpas-palvelun mukaan kokelaalla ei ole oikeutta suorittaa kokeita maksuttomasti. YTL tulkitsee, että lukiolla on ajantasainen tieto kokelaan oikeudesta maksuttomaan koulutukseen. Ilmoittautuminen tehdään lukion ilmoittamilla tiedoilla.
Kokelas, Esimerkki	010101A0101	Valpas-palvelun mukaan kokelaalla ei ole oikeutta suorittaa kokeita maksuttomasti. YTL tulkitsee, että lukiolla on ajantasainen tieto kokelaan oikeudesta maksuttomaan koulutukseen. Ilmoittautuminen tehdään lukion ilmoittamilla tiedoilla.
Kokelas, Esimerkki	010101A0101	Valpas-palvelun mukaan kokelaalla ei ole oikeutta suorittaa kokeita maksuttomasti. YTL tulkitsee, että lukiolla on ajantasainen tieto kokelaan oikeudesta maksuttomaan koulutukseen. Ilmoittautuminen tehdään lukion ilmoittamilla tiedoilla.

Kevät 2023

Sukunimi, Etunimi	Henkilötunnus	nro	Ilmoittautunut kokeisiin	Aloittaa uudelleen	Tutkinto-tyyppi	Koulutus-tyyppi	Oppijanumero	Maksuttomia kokeita jäljellä	Yhteensä 23 936 €
----------------------	---------------	-----	--------------------------	--------------------	-----------------	-----------------	--------------	------------------------------	----------------------

Lukiot huomioivat, että maksuttomuus ei koske niitä kokelaita,

- joiden kotikunta on Ahvenanmaalla tai ulkomailla
- jotka ovat muuttaneet Suomeen täytettyään 18 vuotta
- joiden perusopetusta koskeva oppivelvollisuus päättyi ennen 1.1.2021
- **joille koulutuksen järjestäjä tarjoaa maksuttomia opintoja omalla päätöksellään:** esimerkiksi vaihto-oppilaat tai perusopetuksen lisäopetukseen osallistuneet, jotka opiskelevat samassa tahdissa kuin maksuttomuuden piirissä olevat

YTL huomioi, että maksuttomuus ei koske niitä kokelaita,

- jotka ovat ylioppilaita
- jotka ovat suorittaneet viisi koetta maksutta
- jotka ilmoittautuvat suorittamaan maksuttomasti hyväksytyä koetta
- jotka ilmoittautuvat suorittamaan maksuttomasti keskeytettyä tai vilpin takia hylättyä koetta.

Kaksois- ja kolmoistutkinnon osalta tilanne on osittain epäselvä

- Oppivelvollisuuslain tavoitteena on ollut turvata kaksoistutkinnon suorittajille maksuttomat ylioppilastutkinnon kokeet.
- Nykyinen lainsäädäntö on laadittu niin, että siinä oletetaan, että ammatillisen tutkinnon pohjalta suoritetaan kolmoistutkintoa, vaikka näin harvoin on tilanne.
- Lain tulkinta on haastavaa, jos kahden tutkinnon suorittaja saa eriaikaisesti valmiiksi ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon.
- Toivottavasti tulevaisuudessa lainsäädäntöä selkeytetään.

Digitaalinen ylioppilastutkintotodistus

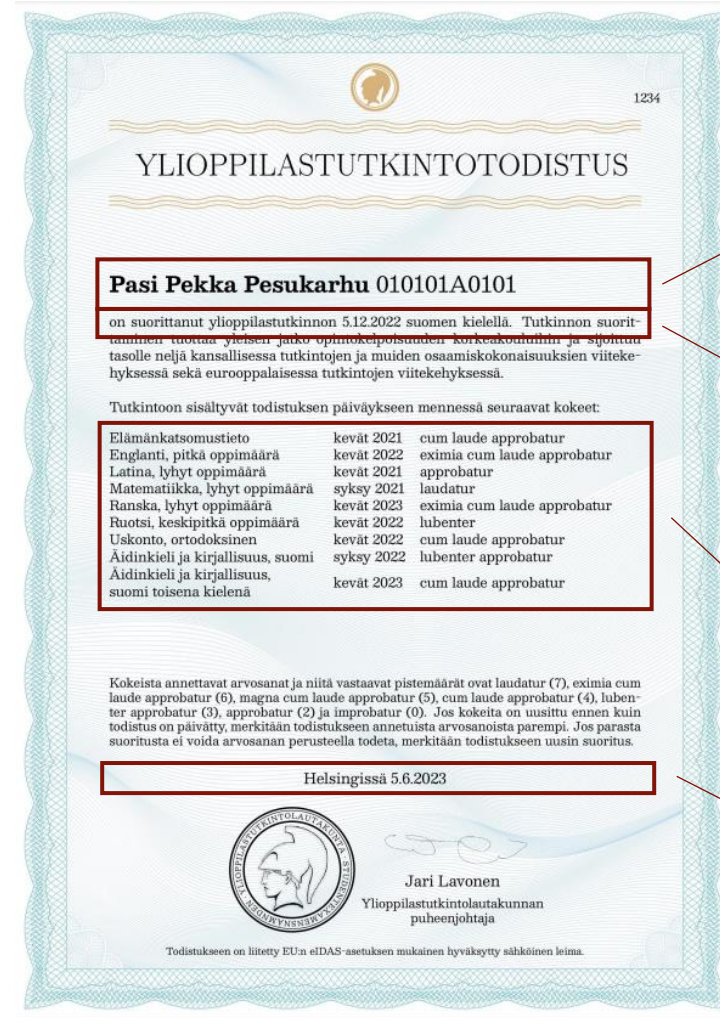
Sähköisellä leimalla varmennettu digitaalinen pdf-muotoinen todistus tulossa kevään 2023 ylioppilastutkintoon.

Digitaalinen todistus helpottaa ylioppilaita erityisesti ulkomaihin suuntautuvissa korkeakouluvalinnoissa.

Digitaalinen ylioppilastodistus helpottaa sähköistä asiointia

- Todistus sisältää allekirjoituspäivän suoritustiedot ylioppilastutkintorekisteristä ja nimitiedot väestötietojärjestelmästä.
- Digitodistusta ei voi kadottaa: sen voi hakea Opetushallituksen Oma Opintopolusta aina tarvittaessa.
- Todistuksen saa suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

Nimi ja henkilötunnus

Ylioppilaaksi tulon päivämäärä

Hyväksytysti suoritettujen kokeiden suoritusajankohdat ja arvosanat

Todistuksen myöntämispäivämäärä

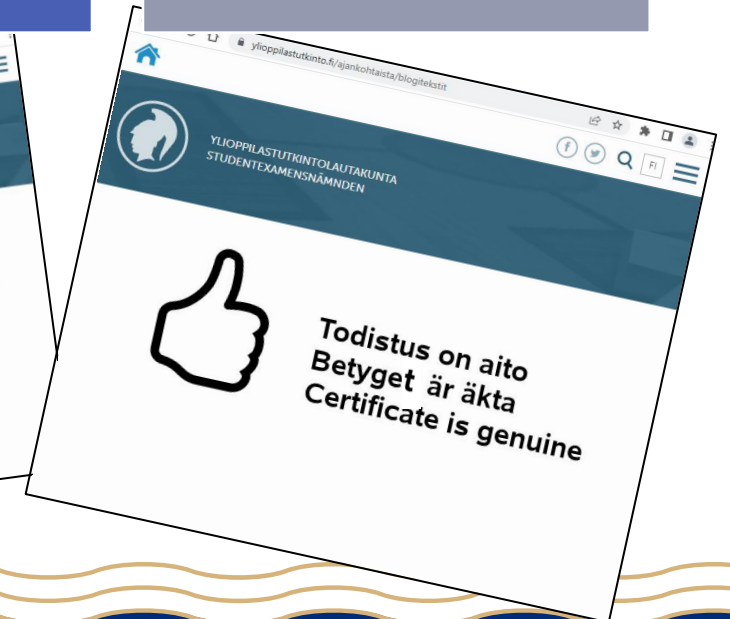
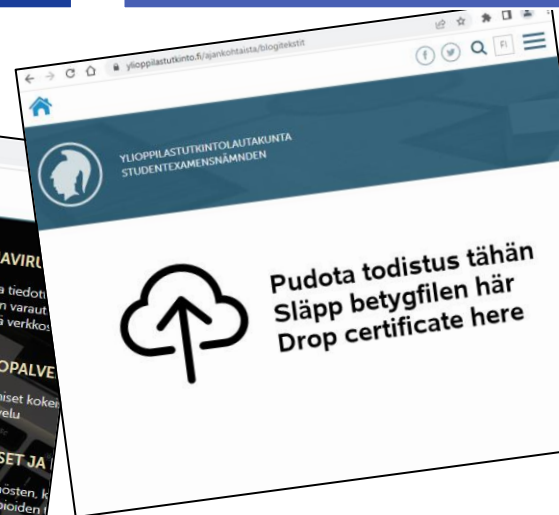
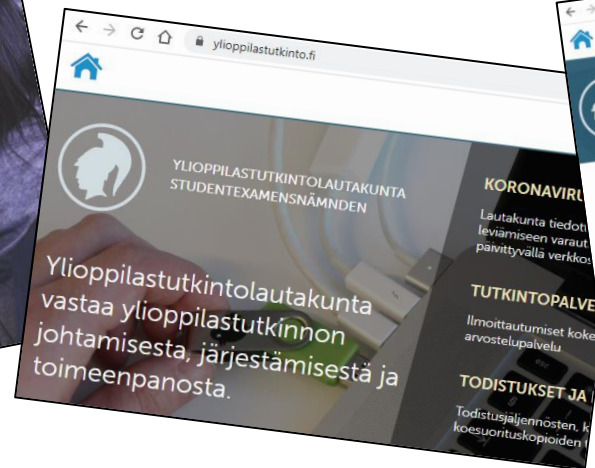
Digitaalisen todistuksen aitous on helppo tarkistaa

Vastaanottaja saa
digitodistuksen

Vastaanottaja
menee YTL:n
verkkopalveluun

Vastaanottaja
siirtää saamansa
todistuksen YTL:n
verkkopalveluun

YTL:n
verkkopalvelu
kertoo, onko
todistusta muokattu

Ei hätää - paperinen ylioppilastodistus säilyy

- Ylioppilaalle annettava arvokas todistus on muisto onnistuneesta suorituksesta ja osa suomalaista sivistyskulttuuria.
- Ylioppilastutkinnon suorittaneet saavat jatkossakin paperisen todistuksen joka ulkonäöltään on digitaalisen kaltainen.
- Digitodistuksen turvallisuus on selvästi paperista parempi.

1922

2022

2023

Hallinnollisesti monimutkainen tilanne rupeaa helpottumaan, kun ennen vuotta 2022 aloitetut tutkinnot päättyvät

**Uuden yo-lain
2022-
voimaantulo**

**Oppi-
velvollisuuden
pidennys ja
maksuttomuus**

**Kumotun yo-
lain
voimassaolo
pre-2022**

**Hallinnollisesti monimutkainen tilanne rupeaa helpottumaan,
kun ennen vuotta 2022 aloitetut tutkinnot päättyvät**

**Uuden yo-lain
2022-
voimaantulo**

**Oppi-
velvollisuuden
pidennys ja
maksuttomuus**

**Kumotun yo-
lain
voimassaolo
pre-2022**

Kiitos yhteistyöstä ja kokelaiden ohjaamisesta!

Ylioppilastutkintolautakunta Studentexamensnämnden

Yhteystiedot

Thomas Vikberg

Virpi Britschgi

etunimi.sukunimi@ylioppilastutkinto.fi

www.ylioppilastutkinto.fi